Eurofundusze 2014-2020: obszary wiejskie (cz.1)

Kategoria: Rozwój i fundusze
Opublikowano: wtorek, 26, luty 2013 23:00
Jarosław Komża
Odsłony: 1503

Przedstawiamy Państwu zapisy polityki rozwoju regionalnego i najbliższy okres polityki spójności 2014-2020 pod różnymi względami. Sektorowo – pisaliśmy o służbie zdrowia i drogach lokalnych. I podmiotowo – przedstawiliśmy dotychczas obszernie aspekty finansowania obszarów miejskie, dziś czas na sprawdzenie jak obie polityki traktują rozwój obszarów wiejskich.

Uwarunkowania podstawowe

Nowa polska polityka przestrzenna państwa (Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, KPZK) wprowadza do obiegu nowe pojęcie „obszaru funkcjonalnego" (OF), jako podmiotu polityk publicznych. Z kolei wybrane typy obszarów funkcjonalnych w polskiej polityce regionalnej państwa (Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020, KSRR) zyskują miano tzw. obszarów strategicznej interwencji państwa (OSI). I to na nie właśnie skierowane mają być w okresie 2014-2020 fundusze polityki spójności. Niedługo oba pojęcia, wraz z innymi, wejdą do obiegu prawnego, zgodnie z konsultowanym obecnie projektem zmian ustawy o zasadach polityki rozwoju i innych, towarzyszących, ustawach.

Wiejskie obszary funkcjonalne

Jednym z typów obszarów funkcjonalnych, są obszary wiejskie. KPZK mówi, iż dotychczas definiowano je jako „terytorium pozostające poza granicami miast". Takie bardzo ogólne określenie wynikało z dostępności danych statystycznych publikowanych przez GUS. Ale KPZK dostrzega, że „nowa polityka regionalna, koncentrująca się na tworzeniu warunków do wykorzystania w procesie rozwoju unikatowych potencjałów terytorialnych oraz polityka przestrzennego zagospodarowania, dla której punktem wyjścia są interakcje obszarów geograficznych zdefiniowanych przez ich funkcje, muszą zaproponować inne spojrzenie na obszary wiejskie. Pozwoli to na bardziej wnikliwą analizę potencjałów tych obszarów oraz lepsze ukierunkowanie interwencji publicznej zmierzającej do osiągania celów wyznaczonych w dokumentach strategicznych.

KPZK wyróżnia dwa typy wiejskich obszarów funkcjonalnych: (a) uczestniczące w procesach rozwojowych (b) te, w których procesy rozwojowe wymagające wsparcia.

Ad a) Położone są blisko dużych ośrodków miejskich. I korzystają na tym, głównie z potencjału miejskich miejsc pracy oraz usług publicznych wyższego rzędu. Dzięki tej bliskości są atrakcyjne osadniczo i inwestycyjnie. Charakteryzują się miejscami prac tworzonymi głównie w obsłudze rolnictwa, a nie bezpośrednio w produkcji. W przypadku tych obszarów celem polityki przestrzennej jest utrzymanie i rozwijanie więzi społeczności lokalnych i zachowanie prawidłowych relacji między istniejącymi strukturami przestrzennymi, ponieważ najważniejszym zagrożeniem dla tych obszarów są dezintegracja i niepełne procesy urbanizacyjne.

Ad b) Obszarami wiejskimi wymagającymi wsparcia procesów rozwojowych KPZK określa te, do których czas dojazdu przekracza 90 minut. Powinny być one identyfikowane i wyznaczane na poziomie regionalnym w celu wprowadzeniu różnego typu działań z zakresu planowania przestrzennego, np. na rzecz efektywnego planowania inwestycji publicznych w warunkach zmniejszającego się zaludnienia i zagrożenia utratą funkcji, koordynacji działań prowadzonych na tych obszarach w ramach różnych polityk sektorowych, oraz działaniom restrukturyzacyjnym podejmowanym w ramach polityki rozwoju regionalnego, w tym polityki rozwoju obszarów wiejskich. Obszary te zostaną obowiązkowo ujęte w ramach wojewódzkich strategii rozwoju. W pzpw zostaną uwzględnione dla rozwiązania wskazanych

Phoca PDF

problemów.

KPZK wyróżnia jeszcze trzeci typ obszarów wiejskich - w ramach OF szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej. Chodzi o obszary ochrony gleb dla celów produkcji rolnej. Ich wyznaczane jest zalecane (w planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin) ze względu na: bezpieczeństwo żywnościowe kraju; ochronę funkcji towarzyszących produkcji żywności; ochronę tradycyjnego krajobrazu rolniczego; utrzymanie zielonych pierścieni w funkcjonalnych obszarach miast wojewódzkich i regionalnych; utrzymanie trwałych użytków zielonych dla przeciwdziałania skutkom zmian klimatycznych.

W następnym odcinku – o tym, które z wiejskich obszarów funkcjonalnych uznane zostały za obszary strategicznej interwencji państwa. W kolejnych – o zapisach strategii rozwoju obszarów wiejskich oraz o funduszach na ich rozwój.

Źródło: KPZK, KSRR

Phoca PDF